

Sygn. akt I Ca 349/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący sędzia Barbara Bojakowska

Protokolant Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2023 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa R. C.

przeciwko T. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 16 marca 2023 roku, sygnatura akt I C 192/22

oddala apelację;

nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego;

przyznaje adwokat A. B. zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu T. K. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w kwocie (...) (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych brutto, którą wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wieluniu.

Sygn. akt I Ca 349/23

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Wieluniu w sprawie z powództwa R. C. przeciwko T. K. o zapłatę, oddalił powództwo i przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Wieluniu na rzecz adwokata A. B. kwotę 2400 zł z 23% podatkiem od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu T. K. z urzędu (pkt 1 i 2).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski, których istotne elementy przedstawiają się następująco:

W dniu 6 listopada 2020 r. w P. pozwany T. K. szarpał za klamkę drzwi trzymanyh z drugiej strony przez powoda R. C., a następnie siłowo otworzył drzwi i dwukrotnie uderzył powoda pięścią w głowę w okolicę lewego ucha. Powód wskutek zdarzenia doznał obrażeń lewego barku. Wyrokiem z dnia 1 września 2022 r.

w sprawie sygnatura akt II K 507/21 Sąd Rejonowy w Wieluniu uznając, iż pozwany spowodował u powoda obrażenia ciała na okres poniżej 7 dni dopuścił się czynu wyczerpującego dyspozycję art. 157 § 2 k.k., umorzył warunkowo postępowanie karne przeciwko T. K. na okres próby 2 lat.

W dniu 11 czerwca 2021 r. R. C. wystąpił przeciwko T. K. z powództwem o zapłatę kwoty 5000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie czynności narządów ciała – uszkodzenia barku lewego wskutek pobicia przez pozwanego w dniu 6 listopada 2020 r.

W dniu 18 marca 2022 r. powód rozszerzył powództwo domagając się ponadto zasądzenia odszkodowania w kwocie 6500 zł obejmującej, zgodnie z zestawieniem z dnia 7 lutego 2022 r., koszty rezonansu magnetycznego, leczenia i rehabilitacji, koszty dojazdu na badania i zabiegi oraz utracony zarobek przez okres 15 miesięcy. Na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2022 r. w sprawie I C 223/21 strony zawarły ugodę, na podstawie której T. K. zobowiązał się zapłacić na rzecz R. C. kwotę 5500 zł tytułem roszczeń związanych ze zdarzeniem z dnia 6 listopada 2020 r. płatną w 11 ratach po 500 zł miesięcznie. Strony oświadczyły w ugodzie, iż jej warunki wyczerpują wszelkie roszczenia związane ze zdarzeniem z dnia 6 listopada 2020 r. Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2022 r. sąd umorzył postępowanie w sprawie I C 223/21 wobec zawarcia ugody. Na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2022 r. przed zawarciem ugody powód stwierdził, że potrzebuje gotówkę na operację, za którą zapłaci 12500 zł.

W dniu 12 maja 2022 r. R. C. poddał się operacji ortopedycznej barku lewego w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., za którą zapłacił kwotę 2710 zł i 9500 zł. W dniu 22 czerwca 2022 r. powód zapłacił 300 zł za konsultację u specjalisty ortopedy. Od dnia 12 maja 2022 r. do 1 sierpnia 2022 r. R. C. otrzymał zwolnienie lekarskie z powodu uszkodzenia barku.

Jak wynika dla sądu z dokumentów w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Wieluniu sygnatura akt I C 223/21 oraz z elektronicznego protokołu rozprawy w dniu 26 kwietnia 2022 r., utrwalonego na płycie CD, strony w sprawie I C 223/21 zawarły ugodę dotyczącą roszczeń R. C. wobec T. K. związanych ze zdarzeniem w dniu 6 listopada 2020 r., wskutek którego R. C. doznał obrażeń ciała spowodowanych przez T. K.. W sprawie I C 223/21 R. C. domagał się zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 5000 zł oraz odszkodowania w wysokości 6500 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia oraz utraty zarobków za okres 15 miesięcy. Na podstawie ugody T. K. zobowiązał się zapłacić powodowi kwotę 5500 zł w 11 ratach po 500 zł miesięcznie. W ugodzie strony oświadczyły, że warunki ugody wyczerpują wszelkie roszczenia związane ze zdarzeniem z dnia 6 listopada 2020 r. Jak wynika z zebranego w sprawie niniejszej materiału dowodowego pozwany wywiązuje się z ugody i spłaca należność w przewidzianych ratach po 500 zł miesięcznie.

Pozwem w niniejszej sprawie R. C. domaga się zapłaty kwoty 6550 zł tytułem kosztów i wydatków zgodnie z zestawieniem z dnia 7 lutego 2022 r., tym samym, które powód złożył w sprawie I C 223/21, a które stanowiło podstawę rozszerzenia powództwa w tamtej sprawie. Powód domaga się ponadto kwoty 519 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych na rezonans magnetyczny i konsultację ortopedyczną i kwoty 12210 zł tytułem zwrotu kosztów operacji ortopedycznej lewego barku, której został poddany w dniu 12 maja 2022 r., w związku, jak twierdzi, ze skutkami zdarzenia z dnia 6 listopada 2020 r.

Sąd wskazał na art. 917 k.c. i orzecznictwo z tym związane, wskazując na charakter prawny ugody i stwierdzając, że na uwzględnienie zasługuje podniesiony przez pozwanego T. K. zarzut istnienia powagi rzecz ugodzonej skutkujący oddaleniem powództwa w niniejszej sprawie.

Dla sądu, powód R. C. w sprawie sygnatura akt I C 223/21, zakończonej zawartą przez strony ugodą z dnia 26 kwietnia 2022 r., dochodził odszkodowania w kwocie 6500 zł obejmującego koszty leczenia i utraconych zarobków szczegółowo określonych

w zestawieniu z dnia 7 lutego 2022 r., które zostało załączone zarówno do sprawy I C 223/21, jak i do pozwu w sprawie niniejszej. Roszczenie o odszkodowanie w zakresie kwoty 6500 zł jest tożsame z roszczeniem dochodzonym w sprawie I C 223/21.

Sąd wskazał, że w związku z tym, iż zawierając ugodę strony oświadczyły, że uгода wyczerpuje wszelkie roszczenia powoda wynikające ze zdarzenia z dnia 6 listopada 2020 r., którego sprawcą był pozwany, oddaleniu podlega również zgłoszone przez powoda żądanie zapłaty kwoty 12210 zł tytułem dalszych kosztów leczenia, w tym kosztów operacji barku lewego, której powód poddany został w dniu 12 maja 2022 r.

Podniesiono, iż powód na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2022 r. twierdził, iż potrzebuje 12500 zł na operację. Przed zawarciem ugody powód wiedział zatem o konieczności poddania się operacji i o jej kosztach.

Sąd oddalił powództwo i na podstawie § 2 pkt 1 w zw. z § 3 i § 8 pkt 5 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 18) przyznał pełnomocnikowi pozwanego od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Wieluniu koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które zgodnie z oświadczeniem adw. A. B. nie zostały pokryte w całości ani w części.

Apelację od wyroku wniósł powód, który zaskarżył orzeczenie w całości, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 65 § 2 k.c., poprzez jego błędną wykładnię, a polegającą na przedłożeniu dosłownego brzmienia treści ugody zawartej przez strony przed Sądem Rejonowym w Wieluniu w sprawie o sygn. akt I C 223/21 nad zamiar stron i cel ugody, a w konsekwencji przyjęcie powagi rzeczy ugodzonej w zakresie roszczeń dochodzonych pozwem w przedmiotowej sprawie, co skutkowało oddaleniem powództwa w niniejszej sprawie w całości, podczas gdy zawarta przed Sądem Rejonowym w Wieluniu Wydział I Cywilny w sprawie o sygn. akt I C 223/21 uгода obejmowała dochodzone w tym postępowaniu roszczenia o zadośćuczynienie oraz naprawienie szkody w zakresie poniesionych przez powoda w tamtym czasie kosztów leczenia oraz utraconych zarobków, a tym samym zawarta w ww. sprawie uгода wyczerpała roszczenia powoda dochodzone w sprawie o sygn. akt I C 223/21, a zawierając w powyższej sprawie ugodę, powód sygnalizował konieczność poddania się w przyszłości operacji barku, której koszt miał wynieść 12500 zł.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie żądania pozwu w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty; ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu dla pozwanego przed sądem II instancji, oświadczając, że nie zostały one uiszczony ani w części ani w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne oraz aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego orzeczenia, nie zachodzi więc potrzeba ich szczegółowego powtarzania.

Nie naruszono w sprawie, jak tego błędnie chce strona skarżąca, art. 65 § 2 k.c..

Zgodnie z dyspozycją art. 65 § 2 k.c., w umowach czy też ugodach należy badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Wyrażone w przytoczonym przepisie reguły interpretacyjne grupują się wokół dwóch respektowanych przez prawo cywilne wartości, którymi z jednej strony są wola (intencja) osoby dokonującej czynności prawnej, z drugiej, natomiast zaufanie, jakie budzi złożone oświadczenie woli u innych osób. Odpowiednio do tych wartości w doktrynie wyróżnia się subiektywną metodę wykładni, zorientowaną na wolę osoby składającej oświadczenie woli, a także metodę obiektywną (normatywną), akceptującą punkt widzenia adresata.

Na tle art. 65 k.c. przyjmuje się kombinowaną metodę wykładni, która w przypadku oświadczeń woli składanych innej osobie, przyznaje pierwszeństwo temu znaczeniu oświadczenia, jakie rzeczywiście nadawały mu obie strony w chwili jego złożenia. Ten sens oświadczenia woli uznaje się za wiążący. Priorytet stosowania wykładni subiektywnej wynika z art. 65 § 2 k.c. Jeżeli okaże się, że strony nie przyjmowały tego samego znaczenia oświadczenia woli konieczne jest przejście do wykładni obiektywnej, tj. ustalenia właściwego sensu oświadczenia woli na podstawie przypisania normatywnego, czyli tak jak adresat oświadczenia woli rozumiał to oświadczenie lub powinien je rozumieć. Decydujący jest

tu więc punkt widzenia odbiorcy oświadczenia, dokonującego z należytą starannością zabiegów interpretacyjnych zmierzających do odtworzenia treści myślowych podmiotu składającego oświadczenie. W przypadku oświadczenia ujętego w formie pisemnej, sens oświadczeń woli ustala się na podstawie wykładni tekstu dokumentu. Podstawową rolę grają tu językowe normy znaczeniowe, ale także kontekst i związki znaczeniowe poszczególnych postanowień w świetle całości postanowień umownych (kontekst umowny). Tekst nie stanowi jednak wyłącznej podstawy wykładni ujętych w nim oświadczeń, lecz konieczne jest również zrekonstruowanie, na podstawie przedstawionych przez strony dowodów, zgodnego zamiaru

i celu stron, a zatem ustalenie tego, do czego strony dążyły dokonując określonej czynności prawnej; znaczenie mają tu okoliczności faktyczne, w których umowę uzgadniano i zawarto, a także zachowanie stron umowy przed i po jej sfinalizowaniu, w tym zachowania polegające na jej wykonywaniu, zwłaszcza w sytuacji, w której nie doszło jeszcze do sporu (patrz: wyrok Sądu Najwyższego 10 stycznia 2020 r. I CSK 380/18).

Wskazać także wypada, że zawarte w treści ugody porozumienie co do istniejącego między stronami stosunku prawnego ma charakter zgodnego oświadczenia woli, a więc czynności prawnej zmierzającej do wywołania skutków w dziedzinie prawa materialnego.

Do samej istoty ugody należy zatem rezygnacja przez stronę z części swoich żądań. Ustępstwa wzajemne stron należy pojmować subiektywnie (a więc odnosić je nie

do rzeczywistej, obiektywnie ustalonej treści stosunku prawnego, ale przekonania każdej ze stron co do wielkości i wagi poszczególnych roszczeń z niego wynikających) i bardzo szeroko (patrz: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 29 marca 2013 r., sygn. akt I ACz 1181/12, Lex nr 1344245).

Odnosząc powyższe rozważania do poczynionych w sprawie ustaleń należy wskazać, iż rację miał sąd I instancji, że na skutek ugody zwartej 26 kwietnia 2022 r. w sprawie

I C 223/21 T. K. zobowiązał się zapłacić na rzecz R. C. kwotę

5500 zł tytułem roszczeń związanych ze zdarzeniem z dnia 6 listopada 2020 r., gdzie strony oświadczyły także, iż jej warunki wyczerpują wszelkie roszczenia związane ze zdarzeniem

z dnia 6 listopada 2020 r.

Podnieść należy, iż zapisy ww. ugody, ocenione także przez pryzmat art. 65 § 2 k.c., prowadzą do jednoznacznego wniosku, że zamiarem stron, czemu dano wyraz w treści samej ugody, było uregulowanie wszelkich roszczeń (a zatem zarówno dotyczących zadośćuczynienia i odszkodowania) wynikającego ze zdarzenia powodującego u powoda szkodę ze strony pozwanego, w tym również przyszłych, gdyż wskazano w ugodzie w przejrzysty sposób, że warunki ugody wyczerpują wszelkie roszczenia związane

ze zdarzeniem powodującym szkodę.

Taka interpretacja pozwala na postawienie jednoznacznej tezy, że roszczenie dochodzone w sprawie, w której zawarto ugodę oraz dochodzone obecnie, dotyczą szkody majątkowej i niemajątkowej doznanej przez powoda na skutek zdarzenia z dnia 6 listopada 2020 r.

Skarżący podaje, że ugoda zawarta w sprawie I C 223/21 dotyczyła tylko zadośćuczynienia, a nie odszkodowania. Jest to stanowisko błędne, ponieważ z akt sprawy wynika, że zostało załączone wyliczenie poniesionych przez powoda kosztów i wydatków na kwotę 6550 zł, a następnie pismem z dnia 16 marca 2022 r. rozszerzono powództwo o odszkodowanie tę właśnie kwotę (d. pismo k 80, zmiana powództwa k 86-87 akt sprawy I C 223/21). Powyższe jednoznacznie wskazuje, że ugodą zawartą w sprawie I C 223/21 było objęte roszczenie o odszkodowanie. Nadto powód, sam wskazał w treści apelacji, że już w dacie zawierania ugody sygnalizował konieczność poddania się w przyszłości operacji barku, której koszt miał wynieść 12500 zł, a zatem ta okoliczność faktyczna w dacie zawierania ugody była znana stronom postępowania, co również uzasadnia stanowisko, że należne od pozwanego na rzecz powoda odszkodowanie obejmowało także przyszłe koszty strony powodowej, abstrahując od zawartego w ugodzie stwierdzenia, że wyczerpuje ona wszelkie roszczenia związane ze zdarzeniem z 6 listopada 2021 r.

Wypada też zauważyć, że w sprawie o sygn. akt I C 223/21 obie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, którzy to również podpisali się pod treścią ugody, a zatem obie strony były należycie i fachowo reprezentowane, co prowadzi do pewnego wniosku, że zawarte tam oświadczenie dotyczące zrzeczenia się przyszłych roszczeń, których żadna ze stron nawet nie mogła sobie wyobrazić, należy ocenić jako ważne w swej istocie i wywołujące skutki prawne z tego wynikające.

Trzeba wspomnieć, iż każda czynność prawna podlega ocenie przez sąd pod kątem jej zgodności, nie tylko z przepisami prawa, ale też zasad współżycia społecznego (art. 58 k.c.).

W tych warunkach Sąd Rejonowy, zdaniem sądu odwoławczego, dokonał trafnej wykładni zawartej ugody, kierując się nie tylko literalną treścią poszczególnych postanowień ugody, ale mając na uwadze także ogólne reguły dotyczące oświadczeń woli, dochodząc do prawidłowego końcowego wniosku, że podniesiony w sprawie przez stronę pozwaną zarzut istnienia powagi rzecz ugodzonej skutkowało oddaleniem powództwa w niniejszej sprawie.

Podsumowując należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy wydając zaskarżone orzeczenie nie dopuścił się naruszania żadnego przepisu prawa, natomiast apelacja stanowi tylko polemikę z ustaleniami i wnioskami sądu, dlatego podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono jak punkcie 1 sentencji.

Sąd Odwoławczy na mocy art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. nie obciążył powoda kosztów postępowania apelacyjnego (punkt 2 sentencji).

U podstaw takiego rozstrzygnięcia wzięto pod uwagę, że okoliczności sprawy uzasadniały zastosowanie wobec powoda art. 102 k.p.c. Za powyższym przemawia trudna sytuacja materialna oraz osobista powoda, w tym stan jego zdrowia, a także subiektywne, choć nieprawidłowe stanowisko dotyczące zasadności swojego roszczenia.

Ponadto zadaniem tut. sądu obciążenie kosztami stronu powodowej, byłoby nie do pogodzenia z zasadami słuszności (por. postanowienie SN z 16 lutego 2011 r., sygn. akt II CZ 203/10, LexPolonica nr 3878417) i prowadziłyby do nadmiernej represji finansowej po jego stronie.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym udzielonej z urzędu pozwanemu przez adwokat A. B. w kwocie 1476 zł brutto, orzeczono

w punkcie 3 sentencji, na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) oraz § 4 ust. 3 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 18) mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020 roku w sprawie SK 66/19.